

Clemens Holzmeister: Çağın Dönümünde Bir Mimar Aydan Balamir

Boyut Yayıncılık, İstanbul, 2010, 379 sayfa, ISBN 978-9752307421

Avusturyalı mimar Clemens Holzmeister (1886-1983), sanatçı-mühendis-zanaatkar kimliklerine sahip 'usta mimarlar' kuşağındandı, öğrencileri tarafından Meister olarak anılırdı. İki dünya savaşı arasında tasarladığı kiliseler, anıtlar, tiyatro yapıları ve opera sahneleriyle ünlendi. Kayda geçmiş 700'e yakın projesinin Irak'tan Brezilya'ya uzanan coğrafyasında Avusturya, Almanya ve Türkiye başta gelir. Türkiye'de cumhuriyetin kurulduğu yıllarda yönetimin neredeyse 'resmi mimarı' ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nin profesörü olarak tanındı. Büyük Millet Meclisi'ni projelendiriş, İstanbul ve Ankara'da geçen 16 yıllık sürgün dönemine

rastlar (1938-1954). Bu kitap, 2001-2005 yıllarında Ankara, İstanbul, Viyana ve Sao Paulo'da gösterime giren bir serginin görsel malzemesi ve metinlerinin genişletilerek, araştırma makaleleri eklenmesiyle oluşturuldu. Türkiye'de daha çok Ankara projeleriyle bilinen Holzmeister'in tüm eserlerine aşinalık, Almanca yayınları izleyebilen araştırmacılarla sınırlı kalmıştır. Oysa Türkiye projeleri, mimarın toplam üretiminin onda biri kadardır. Clemens Holzmeister'in portfolyosu, iş hacmi ve çeşitliliğiyle etkileyici, modernizmle gerilimli ilişkisi bakımından ise tartışmalıdır. Serginin ve kitabın amacı, bu iki

unsuru yansıtabilmektir. Dönemin siyasi iklimi içinde mimarın gelenekle modernlik, sıradanla sıradışı, sadakat ile diplomasi arasında seyreden mimarisi ve yaşamından kesitler sunabilmek hedeflendi. Kitapta makaleleri yer alan yazarlar: Ulrike Outschar, Aydan Balamir, İnci Aslanoglu, Herbert Muck, Christian Fuhrmeister, Esin Boyacıoğlu, Uğur Tanyeli, Bernd Nicolai, Ali Cengizkan, Leyla Alpagut, Marena Marquet, Tuğyan Aytac Dural, Elvan Erkmen, Georg Rigele, Ercüment Erman, Hülya Yürekli, Ferhan Yürekli, Elvan Altan Ergut, Füsün Erkul, Çağla Caner.

Kitapta eserlerinden alıntılara yer verilen yazarlar ise; Friedrich Achleitner, Afife Batur, Paul Becker, Behruz Çinici, Joseph Gregor, Wolfgang Greisenegger, George Izenour, Hans Hollein, Clemens Holzmeister, Wilhelm Holzbauer, Georg Mladek, Herbert Muck, Gustav Peichl, Wilfried Posch, Johannes Spalt.

